

Luca-székkel kapcsolatos hiedelmek közül országosan ismert, hogy az éjféle misén rajta ülő személy meglátja a boszorkányokat. Vidékünkön a Luca-székhez kapcsolódik az a hiedelem is, hogy a Luca-széken ülő ember meglátja a jövődeből; más változat szerint, akit legelőször meglát az, vagy olyan nevű lesz a felesége.

Lucától karácsonyig tartó szokás volt az *almába harapással* való jóslás is. Apátfalván erre így emlékeztek, ami mutatja, hogy ma már csak töredékeiben ismerik ezt a valaha általánosan elterjedt módszert. „Aztán meg, nem tudom az hogy vót, almát is haraptak. Egy almából Lucától karácsonyig minden nap haraptak. Annak oszt mi vót a kimenetele, nem tudom.” Földeákon így ismert a szokás: „Luca napján vót ojan is, hogy egy almát beletörték egy kantába, egy szép egészséges almát, oszt mindön nap haraptak belüle egy harapást. Ha karácsonyig elfogyott az alma és nem rohadt el, szerencsét hozott.” Makóról teljesebb képet tudunk a szokásról alkotni, két különböző módot is ismertek. „Mögvevették az almát még Luca előtt, oszt akkor Luca napján eltörték egyet, oszt akkor karácson estéjén kiálltak a kapuba, ott ötték mög. Még ötte az almát, annak a férfinak ott el köllött mönni.” Az almába harapás más módját régi lejegyzés alapján ismerjük. A lány Luca napján egy almát kezd neki úgy, hogy az utolsó falatot éppen az éjféle mise előtt a templom ajtóban eszi belőle. Ekkor ha fölpillant, amilyen nevű legényt lát meg előszörre, olyan nevű lesz a férje. „A biztos eredmény érdekében az almát a párnája alatt kellett tartani a lánynak.”

A szokás- és hiedelemvilágnak csak egy töredékét alkotják a szerelmi jóslások. A vidékünkön bemutatott hagyományos formák sokszínűsége és gazdagsága mutatja, hogy a Dél-Alföld ezen a területén érdemes és szükséges folytatni a gyűjtőmunkát.²

Dr. Markos Gyöngyi

Karácsonyi kóringyálások Hajdúdorogon

Hajdúdorog a mai Hajdú megye északkeleti részén terül el, nagy kiterjedésű, városmúlttal rendelkező nagyközség, 1632-től a századfordulójú szabad hajdú város.

Múltja, történelme a többi hajdúvárosával nagyrészt azonos. Népszokásait, hagyományait tekintve már lényeges eltérést mutatkozik. Az eltérés okát a vallási gyökerek különbözőségével lehet magyarázni. Amíg a Bocskai által letelepített hajdúk túlnyomó többsége kalvinista volt, a dorogi hajdúk letelepítésük után is megtartották bizánci vallásukat, majd később görögkatolikusok lettek. Ez mindenképpen nagy hatással volt a dorogi népszokások, hagyományok megőrzésére, alakulására, ha úgy tetszik alakítására. A népszokások, hagyományok egy része a mai napig él. E színes néphagyományból szeretnék egyet közreadni, részben a gyermekkorból megmaradt élményeim, részben az idős emberek elmondásai alapján rögződött, feljegyzett anyagból.¹

A tél beálltával az embereknek több lett a szabadidejük, amit tanyázások alatti beszélgetéssel és a *karácsonyi kóringyálásra* való felkészüléssel töltötték el. A „kóringya”, „kóringyálás” szó a koledálás, kántálás dorogi megfelelője azzal a különbséggel, hogy Dorogon csak december 24-én, karácsony délután és este kóringyáltak, egészen a legutóbbi időkig. Az utóbbi években gyakorlatilag megszűnt a kóringyálás, de a hagyomány még frissen él a dorogiakban. A kóringyálást *vilia*² napon már kora délután kezdték a gyerekek. A négy-hat éves gyerekek egy felnőtt kíséretében és csak a szomszéd vagy közel lakó rokonokhoz mentek. Verset is mondtak, aki tudta, énekelte.

*En kis morzsa gyenge rózsza
Sosem jártam iskolába
Mégis tudom azt a verset
Hogy a Jézus ma született.*

A 6–12 éves fiúk csillaggal, a lányok az ablak alatt, a fiúk általában párosával, a lányok ketten-hárman kóringyáltak. Az ablak alatt kóringyáló leányok hangosan megkérdezték „szabad az Istent dicsérni?” A válasz rendszerint „szabad” volt. Ezután énekeltek. Ezekből ismertetek néhányat;

I. Száll az Angyal faluról városra,
Fényes szárnyát vigan subogtatja,
Nagy örömet hirtet Máriának,
Nyugó helyet készít szent fiának.

Száll az Angyal faluról, falura,
Pásztorokat aludva találja,
Keljetek fel immár, ne késsetek,
Betlehembe sietve menjeteek.

Száll az Angyal, pásztorok sietnek,
Még az éjjel Betlehembe érnek,
Ott találják Jézust a jászolban,
Barmok között rongyos istállóban.

Száll az Angyal faluról városra,
Hirdeti, hogy szent ez az éjszaka,
Megszületett az isteni gyermek,
Kit imádni magam is élmegyek.

¹Tudomásom szerint a hajdúdorogi népszokások feldolgozása csak részben történt meg. Balogh István: A Hajdúság. (Gondolat, 1969.) című könyvében röviden ír néhány dorogi szokásról. Ujváry Zoltán a Déri Múzeum Évkönyvében (Debrecen, 1965.) a Kecse-maszkos szokás Hajdúdorogon címmel dolgozta fel a karácsonyi kóringyálások egyikét, — ahogy Dorogon mondják — a Kecskéket. Amrich Mária készített tanulmányt Karácsonyi népszokások Hajdúdorogon címmel. (1957. kézirat), nagy kár, hogy nincs publikálva szélesebb körben. Barna Gábor Néphit és népszokások a Hortobágy vidékén című könyvében (Akadémiai, 1979) igen apróképpen foglalkozik a népszokásokkal, így több hajdúdorogi népszokással is.

²December 24-e, Karácsony vigíliája.

II. Fel nagy örömmel, ma született

Aki után a föld epedett.
Mária karján égi a lény,
Isteni kisérd a szűznek ólén.
Nem ragyogó fény közt nyugoszik,
Bársonyos ágya nincs neki itt,
Csak ez a szalma koldusi hely,
Rája meletet a marha lehel.

III. Pásztorok, pásztorok keljünk fel, hamar induljunk el,
Betlehemnek pusztájában, pásztorok vigyázásában
Született a kis Jézus, nagy örömet hirdetett.
Királyi pálcája hajlott három ágra,
Az Isten áldása szálljon erre a házra.

Énekeltek még sok más éneket, többek között a Mennyből az Angyalt, a Pásztorok, pásztorok örvendezve, valamint Az ég és föld, az ég és föld kezdetűeket is. Az ének után köszöntőt mondtak:

I. Hála legyen a szent Úristennek,
Hogy meghagyta érni Krisztus Úrnuk születése napját.
Áldja és szentelje bármelyik órában,
Melyben elnyerhessük a mennyeknek országát. Ámen.

III. Karácsony reggelre szépen virradjatok,
Annak első napját vígan megtartsátok,
Azt üzeni néktek a kis jézuskátok. Ámen.

II. A nagy üdvözítő dicső szép hajnalán,
Két csillag tündököl a piros ég alján,
Egyik hirdeti az örök életet,
A másik Istennek nagy művét.
En erőtlén gyermek, de erős a lelkem,
Hogy az Úrjézussal megismerkedtem,
Áldja meg az Isten e háznak gazdáját,
Gazdaasszonyának két keze munkáját,
Hogy a mennyben láthassuk Istennek országát. Ámen.

IV. Karácsonynak hívják születés napját,
Üdvözölünk Téged mint tanítási példáját,
Tégy csodát a földön, hozzád bekésséget,
Te oszd széjjel a mi mindennapi kenyerünket,
A kis Jézus meg a Pápa jöjjenek el máma.
Rakják fel a békét a Karácsonyfára. Ámen.

A 6 águ csillagot (ld. a képet az első borítón) a karácsony előtti hetekben a 12—14 éves fiúk — az édesapa vagy a nagyobb fiúk kisebb segítségével — maguk készítették. A csillag váza két karika szitakéreg, ami kis deszka- vagy furnérlapokkal van összefogva, a „szarvak” közötti helyeken. A két külső síkján átlósan vastagabb (1,5—2 cm) léccel merevítik a csillag dobját, a szitakérget. A kör középpontján átfúrták a lécet és átdugták egy fa-tengelyt, ami hátrafelé túlnyúlva a fogantyút, a csillag nyelét is jelentette. Ezután következett a csillag szarvainak elkészítése. A 6 águ (6 szarvú) csillag³ szarvai egy-egy kis gúlát alkottak a vékony léccsokkból. Alsó végük fűrt fészekbe ültetve, felül dróttal csúcsba kötve. Ha a csillag váza elkészült, az egészet fehér papírral leragasztották, kivéve a hátsó negyed- vagy félkörlepet, ugyanis itt tették be és gyújtották meg a gyertyát. Ha az alapragasztás elkészült, az összes ragasztott külső felületet színes kivágott figurákkal, esetleg bibliai és más szentképekkel díszítették. A szarvak végeire színes papírból „bojtot” vágtak és ragasztottak. A ragasztás rozslisztből készített csirizrel történt. Ha mindez elkészült, az egész papír felületét belülről egy olajba mártott libatollal átkenték, így a papír áttetszőbb lett, amikor a gyertyát meggyújtották benne. Általában két gyerek kóringyált, egy vagy két csillaggal. A csillagot éneklés közben mutatoujjal hajtvá forgatták. A kisebb csillagos gyerekek kora délután indultak el, a nagyobbak valamivel később, „mert este volt szép csillaggal kóringyálni”.

A csillagos kóringyások mielőtt beléptek a házba, illedelmesen kopogtak, sapkájukat levették és akárcsak az előbbieket, megkérdezték „Szabad az Istenet dicsérni?”. A „Szabad” válasz után a csillagban meggyújtották a gyertyát, — mert a gyertyával kivilágított forgó csillag látványának is szép volt — és énekeltek;

Az ég s földnek ura ma született
Hogy minket megváltson emberré lett
Örvendjünk, s vigadjunk Máriával
A szent Angyalok és pásztorokkal

Napkeleti bölcsök ó nézettek
Mi (v. mily) fényes csillaga lett az égnek
Örvendjünk s vigadjunk Máriával
A szent Angyalok és pásztorokkal

Előbb az Angyalok jelentették
A szelid pásztorok úgy hirdették
Örvendjünk s vigadjunk Máriával
A szent Angyalok és pásztorokkal

Ezen szent éjszakán Betlehemben
Lángoló szerelem gyúlt szívünkben
Örvendjünk s vigadjunk Máriával
A szent Angyalok és pásztorokkal

A csillagos fiúk más éneket ritkán énekeltek. Az ének után minden esetben köszöntőt mondtak, amely már változatosabb volt. Íme néhány köszöntő:

I. Feljött már az égnek ragyogó csillaga
Tündököl fényével arany kerekével vágatja az eget
Az én pennám sem szűnik meg kezemben
Mig áldást nem kérek e ház népére
Ámen.

II. Egy kis tinta cseppent a csizmámra
En is megérkeztem Karácsony napjára
Tyúk ide, búbos kalács ide fonatos
Vajon jut-e zsebembe vagy öt hatos.

III. Ahányszor a szarka megbillenti farkát
Annyi ezres bankó verje a gazdaasszony
(vagy gazdauram) markát.

A betlehemesek már jóval karácsony előtt megszerveződtek és szorgalmasan tanulták, próbálták a kóringyalást, valamelyik gyerek édesapjának segítségével, aki korábban maga is gyakorló betlehemes volt. A betlehemes csapat minden esetben 6 fő volt. Egy angyal, két betlehemvivő, akik egyben pásztorok is voltak és a három király. Öltözékük fehér ruha,⁴ püspöksüvegre emlékeztető „betlehemes sapka” amit koronának is mondtak, derékszíj egy-egy rézcsengő, az angyalnál és a három királynál kard.

³1945 után ötágú, ötszarvú csillagot is készítettek, de hatnál több is lehetett a szarvak száma.

⁴Valamilyen női fehér-alsósoknya, esetleg férfi ing. Legalább térdig érő hosszúságúnak kellett lenni.

⁵„Királyok lantotokkal” énekléskor a csengőt is rázta mind a három, illetve később mind a hét kóringyás.

A betlehemet már hetekkel karácsony előtt elkészítették. Ha kész betlehem volt, a papírfelületeket és a díszítéseket felújították. A betlehem a máriapócsi vagy a hajdúdorogi templom jól-rosszul sikerült utánzata volt. Belül a betlehemi istálló ábrázolták papírból kivágott vagy fából faragott figurákkal. A többi díszítőjellegű papírmunka technológiája a csillag készítésével nagyjából azonos, de jóval bonyolultabb volt, nagyobb fantáziát és ügyességet igényelt. A fiúk a betlehemes sapkát vagy a koronát is maguk készítették el kartonpapírból, esetleg szitakéregből, a fej bőségének megfelelő nagyságú henger palástot formálva. Felül kb. 3 cm széles az előbb említett anyagból készült csík zárta le boltozatszerűen, kereszt alakban. (Kupolavázra emlékeztetve.) A süveg magassága így 25-30 cm volt, de a legtetéjére még egy 5-8 cm magas keresztet is helyeztek lécecskékből kifaragva. Az egyéb ruházati és felszerelési kellékeket is időben megszerették, rendszerint kölcsönkérték és a karácsony előtti napokban már beöltözve, csengővel, karddal próbáltak.

A betlehemesek karácsony előestjén („Vilia” nap) alkonyattájban indultak el, és kb. este tízenegy-féltszenketőig kóringyáltak, mert az éjféli misére mindenképpen oda kellett érniük. Amikor a betlehemes csapat megérkezett egy házhoz, nagy zajt csapva megálltak az udvaron a pitvarajtó előtt, esetleg a pitvarban. Csak az Angyal ment be, kivont karddal és beköszöntöt mondott, bebocsátást kért, amely így hangzik: *Szerencsés jóestét, hogy e háznak ajtaján merészen beléptem. Nem csak magam vagyok Társam is vannak. Kik nem minden bokorban akadnak. Betlehemet hoztunk, be szabad mutatni?*

Erre is szinte minden esetben „igen” volt a válasz. Az Angyal kiszólt a szobaajtó előtt várakozó betlehemvivőknek: *„Gyertek be pásztorok”*. A pásztorok bejönnek, leteszik a betlehemet az asztalra, de közben már együtt éneklük;

Keruseráf angyalok mennyből zengedeztetek!
S ti földi nép vígodozz, kik Jézust szeretitek!
Királyok lantotokkal és ti bölcsék hangzatokkal!
Krisztus született, dicsérjétek! Nyelvek ezt megértésétek!
Mert velünk az Isten!

Énekel most Gedeon, Prófétaí hangokon,
Krisztus szűztől született, nekünk szent békét szerzett,
Királyok lantotokkal és ti bölcsék hangzatokkal,
Krisztus született dicsérjétek! Nyelvek ezt megértésétek!
Mert velünk az Isten!

Az Angyal behívja a királyokat: *„Gyertek be Királyok. Kiknek megszületett ítélő bírátok.”*

A királyok bejönnek, felsorakoznak a már bentlévők mellé, így 3-3 fő áll egymással szemben, közben már együtt éneklük:

Három királyok jönnek. Ajándékokat hoznak.
Tömjént, mirhát, aranyat. Ó mily szép e hódolat.
Királyok lantotokkal és ti bölcsék hangzatokkal,
Krisztus született dicsérjétek! Nyelvek ezt megértésétek!
Mert velünk az Isten!

Betlehemben csoda lett, szűztől kised született.
Angyalok énekelnek, dicsőség az Istennek.
Királyok lantotokkal és ti bölcsék hangzatokkal,
Krisztus született dicsérjétek! Nyelvek ezt megértésétek!
Mert velünk az Isten!

Ismét az Angyal: *„Na Te első pásztor, mondd el ezt a verset, mi történt az éjjel, mikor a kis Jézus született.”*

Első pásztor: *„Csakugyan igaz amit az Angyal mondott, mert itt fekszik egy reszkető szent szűz, kit ökör párája véd a dermesztő hidegtől.”*

Második pásztor: *„Oh mindenható kegyelem fogadd zengésünket, mert mi is az Angyaloké vagyunk.”*

Első király Heródest idézve: *„Heródes király erre a kérdésre így válaszolt: hol van a zsidók ma született királya, kik átkeltek Judea földjén Betlehem városába?”*

Második király: *„Ézsiás messiás próféta ki levelét megírta, Szent József dudáját megfújta. A bölcsék leborulva imádják Jézust.”*

Harmadik király: *„Ime napkelet felől jöttünk láttunk egy szép fényes csillagot, mi is azért jöttünk, hogy a kis Jézuskát leborulva imádjuk.”*

Most letérdelnek mind a hatan, a kardjukat előre nyújtják keresztet alkotva és énekelnek (egyébként végig kivont karddal állnak):

Szent-Szent-Szent az Úr.
Isten Úr, Isten a hatalmas.
A magasság és a föld
Dicsőségével betölt
Aki ma született, hale-haleuja

A térdeplésből felállnak, közben éneklük;

Pásztorok, pásztorok keljünk fel,
Hamar induljunk el,
Betlehem városába siessünk, ne késünk,
Hogy ezen az éjen odaérhessünk.

Ma az ég s föld örvendez,
Csak Heródes fel-könnyez,
Félten királyi székét,
Tagadja Jézus nevét.

Királyok lantotokkal és ti bölcsék hangzatokkal
Krisztus született dicsérjétek! Nyelvek ezt megértésétek!
Mert velünk az Isten.

Vigadjatok igazak, egek örvendeztetek,
A szelid pásztorokkal Jézust dicsőítétek,
Királyok lantotokkal és Ti bölcsék hangzatokkal,
Krisztus született dicsérjétek! Nyelvek ezt megértésétek!
Mert velünk az Isten.

Ezzel az éneklést befejezték, de még egy köszöntőt mondott — általában — az Angyal:

Feljött már az égnek ragyogó csillaga,
Arany kerekével az eget vágatja,
Az én pennám sem szűnik meg kezemben,
Mig áldást nem kérek e ház népére. Ámen.

A házigazda ezután megvendégelte, de leggyakrabban *kóringyapénzt* adott és csak ezután indult tovább a betlehemes csapat. Kifelé menet még az alábbi éneket énekeltek.

Isten áldja meg e háznak gazdáját,
Töltse meg az Isten csürhéjét, kamaráját.

A betlehemezésnek volt még egy másik változata Hajdúdorogon, amely nagyjából ugyanaz, mint az ország más vidékein megszokott. Ez túlnyomórészt a pásztorok játékára épült. Egy tréfás öreg volt a központ. Más volt a ruházatuk és más a betlehemük is. Feltehetően nem görögkatolikusok játszották.

Nagyon érdekes volt a *kecskés kóringyálás*. Hat főből állt a csapat, öt pásztor és egy kecske. Valamennyien bundában, a fejükön kifordított kucsmával, kenderből vagy juhbőrből álbajusz és -szakáll, mindegyiknél juhászkapó volt. A kecskefőj fából volt kifaragva, mozgatható állkapoccsal, madzag segítségével lehetett mozgatni. Ahogy a bevezetőben már említettem Ujváry Zoltán a kecskemazskos játékot feldolgozta, így ezt nem részletezem.

Este 7-8 órára már minden házimunkát elvégeztek, a háziasszonyok bent, a házigazda kint a jóságot látta el. Ilyenkor ünneplőbe öltöztek — vagy már korábban ezt tették — és úgy várták a kóringyásokat vagy elmentek rokonokhoz — és a következő szomszéd, illetve rokon ablaka alatt már együtt énekeltek. Ez így ment az ablak alatt minden kérdés nélkül elénekeltek egy karácsonyi éneket. A köszöntő után behívta őket a házigazda és megvendégelte. Mivel még tartott a böjt (éjfél), mákos babájkával és borral kínálták a vendégeket. Kevés beszélgetés után most már a vendéglátó család (házaspár) is csatlakozott a vendégekhez — kóringyásokhoz — és a következő szomszéd, illetve rokon ablaka alatt már együtt énekeltek. Ez így ment az éjfélig. Végül 11 óra tájban már 50–60 ember volt egy-egy kóringyás csapatban és a községben sok ilyen csapat énekel. Csodálatos élmény volt számomra még az 1940-es évek végén is: ilyenkor este 10–11 óra tájban a község bármely pontján, minden irányból lehetett hallani a felnőtt kóringyáscsapatok énekét. A felnőttek általában a *Mennyből az angyal*, a *Pásztorok*, *pásztorok örvendezve* valamint a *Csordapásztorok* (ez volt a kedvelt ének) című énekeket kóringyálták. Ének után ez esetben is köszöntőt mondtak, a korábban már ismertetett versek egyikét.

Éjfél előtt kb. fél órával csend lett a község egész területén. A kóringyások éjfélig misére mentek, de a templomban az éjfélig mise kezdetéig, és a mise közben is újra énekeltek a karácsonyi énekeket. Az éjfélig szertartás után hazaérve — mivel már nem volt böjt — frissen sült hurka várta a hazatérőket. Ugyanis, valaki otthon maradt a családból vagy időközben hazament — rendszert a családfő —, befűtötte a kemencét, tepsiben megsütötte a hurkát. Az „éjszakai étkezés” közben általában a kóringyások „szerepléséről” beszélgettek. Ezen az estén nem vették szigorúan a gyerekek lefektetését sem.

Téli esteken az idősebbek sokat meséltek a gyerekeknek, fiataloknak tanyázás közben, a befűtött boglyakemence mellett. Édesanyám elmondásából az alábbi kis történetet jegyeztem meg. Minden nádlevélen, úgy a levél közepe táján látható egy egyenetlen rész (állat harapásra emlékeztet) a levél teljes szélességében. A dorogiak szerint ez a szent család menekülésével függ össze. Ugyanis, amikor Heródes elől menekült a szent család, a Máriát és kis Jézust vivő szamar nagyon éhes volt, de nem volt idejük arra, hogy megálljanak az állatot megetetni és pihenni. Útjuk egy nádas mellett vezetett el. Menet közben az éhes szamar — hogy éhét csillapítsa — beleharapott a nád levélébe. Azóta minden nádlevélen látható a szamar fogainak (harapásának) nyoma.

Karácsonyfa a mai értelemben nem sok volt Dorogon, de legalább egy fenyőgallyat a legszegényebb család is igyekezett feldíszíteni. Szaloncukor helyett színes papírba kenyérröcköt vagy kockacukordarabkát csomagoltak. Ezen kívül „ezüstre” festett dió és alma volt még a fán vagy a fa alatt. Az almát azért tették a fára vagy a fa alá, hogy a következő évben jó termés legyen. Érdekes még az a hiedelem, hogy Karácsony éjszakáján éjfél tájban két harangozás között mentek vízért a kútra, ez volt az „aranyos víz”. Aki ebből iszik, egészséges lesz a következő évben, tartja a hiedelem. Ha állatot itatnak ebből a vízből, az is egészséges lesz, elkerüli a betegséget.⁶

Mezősi József

⁶Ezúton mondom köszönetet: Mezősi Máriának, Murvai Antalnénak, Dankó Mihálynénak, Druza Gézánénak, Illyés Máriának, Mezősi Ferencnének, és még sok doroginak, akik segítségemre voltak a versek, énekek és hiedelmek gyűjtésében.

*Az Akadémiai Kiadó
újdonságaiból
ajánljuk*

Petánovics Katalin

**VÁLLUS — EGY SUMMÁSFALU
NÉPRAJZA**

Néprajzi tanulmányok sorozat

363 oldal, 75 fotó

Ára fűzve 107 Ft

Robert Darnton

LÚDANYÓ MESÉI — A NAGY MACSKAMÉSZÁRLÁS

Két epizód a francia művelődéstörténet
köréből

D sorozat

173 oldal · Ára fűzve 35 Ft

Levendel László

**ALKOHOLBETEGEK GYÓGYKEZELÉSE
ÉS GONDOZÁSA**

368 oldal · Ára kötve 152 Ft

SZERBEK ÉS MAGYAROK A DUNA MENTÉN II.

Tanulmányok a szerb—magyar kapcsolatok
köréből 1848—1867

Szerkesztette: Fried István

A fenti kötetek megvásárolhatók, ill.

postai szállításra, utánvétellel

megrendelhetők az

Akadémiai könyvesboltokban:

STUDIUM — Bp. V. Váci u. 22.

MAGISZTER — Bp. V. Városház u. 1.

*Érzékeny
búcsú a fejedelemtől*
(Erdély — 1629)

Vitézy László filmje
Írta: Hankiss Ágnes
Operatőr: Jakura Péter
Főszerepben: Bessenyei Ferenc

Dialóg Stúdió — MOKÉP

Az
EURÓPA KÖNYVKIADÓ
újdonsága

IPOLYI ARNOLD MAGYAR MYTHOLÓGIA

I. kötet 600 oldal hasonmás kiadás
II. kötet 248 oldal a hasonmás kiadás függelékei

Ára: tokban 230 Ft

1886-ban halt meg Ipolyi Arnold püspök, a magyar történettudomány és néprajz kiváló művelője. A könyvészeti ritkaságnak számító úttörő munkája a magyar nép mitológiai elképzeléseiről, hiedelmeiről, szokásairól szól. Az őstörténet és a néprajztudomány egyaránt alapvető műként tartja számon ezt a könyvet, melynek most megjelent hasonmás kiadása az eredeti, 1854. évi kiadás alapján készült.

Ipolyi Arnold életét és művét Hoppál Mihály tanulmánya mutatja be.

A könyv megrendelhető
az Európa Könyvesboltban
(Budapest, 1073 Lenin krt. 7. Telefon: 221-082)